

ŞİİRLERİNDE MASAL TADI, MASALLARINDA ŞİİR LEZZETİ OLAN BİR MASALCI: BESTAMİ YAZGAN

Elif KONAR ÖZKAN

Dr. Öğrencisi, Marmara Üniversitesi/ Editör, Erdem Yayınları

Ümit Yaşar ÖZKAN

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

ÖZET

Masal ve şiir, bilinen en eski edebi türler olarak birçok benzerliğe sahiptir. Bu benzerlikler iki türde de ahenk unsurlarının kullanılmasıyla sınırlı değildir. Adeta kadim ve meçhul bir kaynaktan fıskıran şiir ve masal, soyutlama, imajlar, sembol dilinin kullanılması gibi birçok benzer tekniğe başvurur. Şiir ve masal, insan muhayyilesinin en saf rüyalarını sunarlar bize.

Bestami Yazgan'ın “Masal Denizi” ve “Masal Salıncağı” kitapları, bu birlikteliğin yeni bir farkındalıkla yorumlandığı zaman nasıl sonuçlar vereceğini gösteren iki örnektir. Yazgan, şiirde masalı, masalda şiiri her seferinde yeniden keşfeden bir şair masalci. Onun şiirli masallarında ninnilerin, tekerlemelerin, şiirlerin kapısından bir düş âlemine giriliyor.

Çocukların şiiri, masalı, dilin ahengini, inanca ve tarihe ait motifleri, insani değerleri keşfedip kavrayabilecekleri metinler Yazgan'ın masalları. Metinler okunduğunda/ incelendiğinde, Bestami Yazgan'ın, masalda şiir lezzetini, şiirde masal tadını duyuran bir masal atası olduğu görülmektedir.

Çalışmada, “Masal Denizi” ve “Masal Salıncağı” kitapları, yazar, eser, dil, üslup, imge, metinlerarasılık, edebi sanatlar, çocuğa görelilik açısından ele alınarak masalın ve şiirin müşterekleri üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda, bu iki çocuk edebiyatı eserinin tahlili yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bestami Yazgan, Masal Denizi, Masal Salıncağı, masal, şiir, çocuk edebiyatı, çocuğa görelilik.

A STORYTELLER WHOSE POEMS HAVE THE ZEST OF FAIRYTALES AND WHOSE FAIRYTALES HAVE THE TASTE OF POEMS: BESTAMİ YAZGAN

ELİF KONAR ÖZKAN

PhD Student, Marmara University / Editor, Erdem Publishing House

ÜMİT YAŞAR ÖZKAN

Turkish Language and Literature Teacher

ABSTRACT

Fairytales and poems, as the earliest known literary genres, share a lot of similarities. These similarities are not limited to the usage of harmony in both of the genres. Poem and fairytales, as if they were springing from an old and unknown fountain, resort to various similar techniques such as abstraction, images and using symbolic language. Poem and fairytales present us with the purest dreams of human imagination.

The books of Bestami Yazgan, *Masal Denizi* (Sea of Fairytales) and *Masal Salıncağı* (Swing of Fairytales) are two examples showing what kind of consequences will occur when that synergy is interpreted with a new awareness. Yazgan is a poet-storyteller who discovers the poem in the fairytales and the fairytales in the poem every time anew. In his poetic fairytales, one enters into a dreamland from the doors of lullabies, nursery rhymes and poems.

The fairytales of Yazgan are texts by which children can discover and comprehend poem, fairytales, harmony of language, patterns related to faith and history, and humanistic values. Upon reading/examining the texts, it can be seen that Bestami Yazgan is a fairytales forefather who can make you feel the poetic taste in fairytales and fairytales zest in poem.

In this study, the common points of fairytales and poem will be highlighted by way of examining the books, *Masal Denizi* and *Masal Salıncağı*, in terms of author, work, language, style, imagery, intertextualism, literary arts and relation to the child. In this context, the analysis of these two works of children's literature will be carried out.

Key words: Bestami Yazgan, *Masal Denizi*, *Masal Salıncağı*, fairytales, poem, children's literature, relation to the child.

Bestami Yazgan Kimdir?

Bestami Yazgan, 1957, Osmaniye Toprakkale doğumlu. İlköğrenimini Toprakkale'de, orta ve lise öğrenimini Osmaniye İmam Hatip Lisesi'nde tamamlayan Yazgan, 1978 yılında Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesinden mezun oldu. Osmaniye'de on yedi yıl yayınlanan Güneysu Kültür Sanat ve Edebiyat dergisinin genel yayın yönetmenliğini yaptı. 2004 yılında emekli olan Yazgan¹, halen Özel Bahçelievler İhlas Koleji'nde edebiyat öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

Şiir, masal ve hikâye türlerinde altmışın üzerinde eseri bulunan Yazgan; 1994 yılında Türkiye Yazarlar Birliği tarafından Çocuk Edebiyatı dalında "Yılın Yazarı", 2003 yılında Çocuk Edebiyatçıları ve Yayıncıları Birliği tarafından "Yılın Şairi", 2011 yılında İLESAM (İlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği) tarafından Çocuk Edebiyatı dalında "Yılın Yazarı" seçildi. 2012 yılında İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından "Yazarlar Okullarda" projesinde Esenler ilçe yazarı olarak görevlendirildi. Şiir dalında yurt içi ve yurt dışında birçok ödül alan Bestami Yazgan'ın eserlerinin bir kısmı bestelendi, bir kısmı da ders kitaplarına girdi. Uzun süre ESKADER ve İLESAM İstanbul Şube Yönetim Kurulu üyeliği yapan Yazgan,

¹ Gür, Halime. *Bestami Yazgan ile Çocuk Edebiyatı*, <http://www.sanatalemi.net/makale.asp?ID=3665>

MESAM ve Türkiye Yazarlar Birliği üyesidir. Evli olan Yazgan, dört çocuk babasıdır.²

Kökleri kadim zamanlara kadar giden, günümüze; modern zamanlara ulaşabilmiş iki tür, şiir ve masal. Bu iki tür, sözlü kültürden yazılı edebiyata geçerek -değişerek de olsa- varlıklarını bugün de sürdürüyorlar. Sadece bu bile masalın ve şiirin ele avuca sığmaz, kolay kolay tarife gelmez tabiatlarına dair bir fikir veriyor.

Şiir ve masal, meçhul bir kaynaktan belki de beşeriyetin ortak muhayyilesinden doğmuş olan iki ırmak. Bu iki ırmak kendi yataklarında aksalar da zaman zaman keşişiyor, birbirlerini besliyorlar. Burada hemen şunu söyleyelim ki şiir ve masal, kendi kuralları, kendilerine has hususiyetleri olan bağımsız türler. Fakat böyle olması aralarında geçişlerin, alışverişlerin olmadığı, olmayacağı manasına gelmiyor.

İki tür arasında ilk bakışta fark edilecek şekil benzerlikleri var. Klasik şiirin olmazsa olmazı uyak, redif, ölçü gibi ahenk unsurlarına masal tekerlemelerinde de rastlıyoruz. Bu unsurlar, seci ve kalıp sözler hâlinde asıl masalarda da bulunuyor. Ama asıl benzerlikler daha derinde. Şiir de masal da sözün özel bir dile getirme şekliyle kaynaştığı türler. Bir şiir dili vardır ve bir masal dili vardır. Şiirin ve masalın çevrilemezliği ya da çevrildikten sonra özlerinden çok şey kaybediyor olmaları, şairin ve masalcının özel bir dili olduğunun göstergesidir.

“Bir masal, diliyle –masalcının diliyle- Türk, Fransız, Arap... masalıdır. Çocuğa anadilinin, bir işçi elindeki alet gibi nasıl kullanıldığını ilk öğreten, ona bu dilin türlü hünerlerini: kıvraklığını, zenginliğini, inceliğini ilk gösteren, kişiye kendi dilini konuşmayanlardan uzaklaştırıcı, onu konuşanlara yakınlaştırıcı duyguyu –ninnilerin, tekerlemelerin, türkülerin yanı başında, ama herhâlde onlardan daha geniş ölçüde- ilk aşıl原因an masalıdır.³”

Şiir dili, gündelik dilden farklı bir dildir. Şiirden farklı olarak tahkiyeye (anlatmaya) dayalı bir tür olan masal dili de standart dilden farklı mıdır? Nispeten evet diyebiliriz, bu noktada masal şiire yaklaşır. Masalcı da şair de standart dilin dışına çıkarak bizi irrasyonel olana çağırır. Şair de masalcı da çok eski zamanlardan beri düşlerin dilini konuşurlar. Bu dil, imajlar, semboller, edebi sanatlar ve soyutlamalarla örülen bir dildir.

Masal ve şiir arasındaki şekil ve ifade alışverişi eskiden beri sürmektedir. Mesneviler, limerikler (limerick: saçma ve komik beş dizelik manzum masallar), manzum masal örnekleridir. Bu örneklerde masalın manzum hâle geldiğini görüyoruz. Diğer taraftan masalların modern şairleri de beslediği göz ardı edilmemelidir. Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı’ndan Asaf Halet Çelebi, Oğuz Tansel, Behçet Necatigil, şiirleri masalların zengin dünyasından beslenen şairlerdir.

Masalın ve şiirin imajları, düşleri kullanmaları, onların çocuğa seslenişini sağlamaktadır. Bugün bu yüzden hâlen çocuk için masal ve şiir yazılmaya devam etmektedir.

Çocuklar, okumaktan çok dinlemeyi severler hatta okurken bile anlatıyormuş gibi yazılan masal ve hikâyeleri tercih ederler. Masal ve şiirin şifahi kültürden gelen,

² <http://www.bestamiyazgan.com.tr/index.php/sairimizinhayati>

³ Boratav, Pertev Naili. Zaman Zaman İçinde, Adam Yayınları, İstanbul, 1998, s. 14-15.

sonradan yazıya geçen türler olduğu bilinmektedir. En modern masal ve şiirde bile bu söyleme-anlatma hâli kendini gösterir. Çocuk, kâğıt üzerinde de olsa söylenen-anlatılan şiiri ve masalı daha cazip bulmaktadır. Dolayısıyla şiir ve masal geleneklerine aşina ve bu iki türün alışverişine vakıf olabilmiş masalcı şairlerin bugünün çocuklarına söyleyecekleri çok şey var.

Bizim edebiyatımızda çocuklara masal söyleyen şairlerin bolluğu bir tesadüf değildir: Cahit Zarifoğlu, Mevlana İdris, Bestami Yazgan... Bu masalcı şairler, türler arasındaki geçişleri ve alışverişleri fark edebilecek bir duyarlılığa sahip olmuşlar ve bu duyarlığın ürünü olan masallar, şiirler söylemişler, yazmışlardır.

Edebi türleri bağlayan belli kurallar vardır. Bu kurallar, bazen sınırlayıcı da olabilir. Herhangi bir edebi türün esneklik kazanması başka türlerle alışverişe girmesiyle mümkün olabilmiştir. Halk edebiyatı bunun örnekleriyle doludur. Bir tekerlemedeki motife ya da söyleme şekline türküde de şathiyede de rastlanabilir. Şifahi kültürde neredeyse kendiliğinden meydana gelen bu alışveriş ve geçiş zenginliğini fark etmek bugünün masalcılarına ve şairlerine dil ve içerik bağlamında yeni imkânlar açacaktır.

Bu imkânı fark eden bir masal atası/babası olan Yazgan, velut bir kalem. Çalışmada incelemek üzere onun çocuk edebiyatı külliyatından iki eser seçildi: Masal Denizi ve Masal Salıncağı.

Çocuklar için şiir ve masal kitapları yazmış olan Yazgan, bir şair masalcı. Bu iki kitabında da türler arasında dolaşarak çocuklara şiirli masallar anlatıyor.

İlk kitap: Masal Denizi. Bu kitap, Erdem Yayınları'nın 'her aya bir kitap, her güne bir masal' sloganıyla yola çıkan Masal Zamanı Dizisinin ikinci kitabı. Dizideki diğer kitaplarda olduğu gibi Masal Denizi'nde de bir ana masal ve ona bağlı otuz masal bulunmaktadır. Masalların en önemli özelliği, hepsinin özgün olması ve bu dizi için kaleme alınması. Ayrıca bu dizide, masallar arasına serpiştirilen ve kitabın sonuna konulan etkinliklerle eğlenme süreci, zevkli bir öğrenme sürecine dönüşüyor.

Kitabın dizideki diğer kitaplardan bir farkı var: Masalları birbirine bağlayan şiirler. Kitabın kahramanı Düş Martısı, Masal Perisi'ne her gün bir şiir yazıyor. Masal Perisi de ona bir masal gönderiyor. Bu masalları kendisine kanat yapan Düş Martısı, çocukların rüyalarına giriyor ve onları da gittiği yerlere götürüyor. Yani masal diyarına bir yolculuk aynı zamanda Masal Denizi.

Kitaptaki şiirlerle masallar arasında içerik ve biçim olarak organik bir bağ var. Kitaptaki şiirlerin geleneksel masallarımızdaki tekerlemelerin yerini tuttuğunu hatta onların işlevini üstlendiğini rahatça söyleyebiliriz. "Masal başı tekerlemeleri masalcının ve dinleyicinin isteklerine –ama asıl, masalcının ustalığına –göre uzun veya kısa şekilleriyle masal başlamadan söylenir. Tekerleme, günlük hayatımızın ölçülerine sığmayan, olmayacak işleri olağan sayan bir masal dünyasına ayak basacak dinleyiciyi gerçek-üstü ve gerçektışı havaya alıştırmak için bir giriştir."⁴ İşte geleneksel masalarda bu rolü üstlenen tekerlemeler, masalcının elinde yenileniyor. Bestami Yazgan, tekerlemeden şiire varıyor, tekerlemelerde gizlenen şiiri ortaya çıkarıyor. Böylece çocuklar için tekerlemeden şiire giden kestirme bir yol açılıyor.

⁴ Boratav. age., s.33.

Bir şekilde tekerlemeye zaten aşına⁵ olan çocuğun, bu şiirleri okuyarak şiir diline ve masal âlemine rahatça geçebileceğini var saymak mümkün.

Bestami Yazgan'ın yaptığı geleneği tazelemek ve dilin imkânlarını bugünün çocuklarına açarken geleceğe uzanan bir gelenek bırakmak. Yazgan, dilin verimi olan tekerleme geleneğindeki imkânı fark ederek onu tazeliyor.

“Tekerlemede, yer yer nesrin kolaylıklarından faydalanan bir şiirin kesifliği, sürati ve kıvraklığı vardır; onda sözün çağılıştısından gelen tadı, kelimelerin baş döndürücü canbazlıklarının verdiği heyecanlı iç ürpermesini duyarız; bazı, bir tek kelimenin açtığı engin ufukta hayalimize at oynatacak meydanı buluruz. Bir tek masal insan ve toplum gerçeğinin bir köşesini aydınlatıyorsa tekerleme bize bir anda bu gerçeğin tümünü birden kavratır.⁶”

Masal Denizi'nin şiirleri, biri hariç hece ölçüsüyle yazılmış, ritmiyle de çocukları cezbedebilecek şiirler ve bu şiirlerde tekerlemelerin oyuncu, şakacı, muhayyileyi kışkırtan havasını buluyoruz. Müthiş bir iyimserlik ve sevecenlik masal imajlarıyla kaynaşıyor. Martılar, yunuslar, güneş, ay, yıldızlar, çiçekler, arılar... gibi tabiat unsurları, bütün canlılıklarıyla bu şiirlerde kendini gösteriyor. Masal unsurları da; bülbül, gül, ağlayan ayva, gülen nar, Keloğlan, Yedi Cüceler... bu şiirlerde bir araya geliyor.

Kitaptaki Masal Masal İçinde adlı şiirde başka bir edebi türün çağrışımlarıyla karşılaşıyoruz: Şathiye. “Masal girişindeki tekerlemelerin birçoğunda, görünüşte saçma sapan sözler gibi görünen ancak “mana dili” niteliği taşıyan ifadeler rastlanmaktadır. ... Bu nitelikteki ifadeler, tıpkı tasavvufi bir dil ve derin manalar içeren şathiyelerdeki sembolik ifadelerle benzerdir. Esasen şathiyelerin zamanla unutulmuş ve söyleyiş farklılığı sonucu yeni biçimler alan örnekleri de mevcuttur.⁷” Bestami Yazgan, şathiyenin içinde gizlenen masalı çıkarıp çocuklar için şiirleştiriyor. Şathiyelerin ilk okunuşta yetişkinler tarafından bile zor anlaşılır adeta şifreli manzumeler olduğu bilinmektedir. Özellikle Yunus Emre⁸'nin “Çıktım erik dalına anda yedim üzümü/ Bostan ıssı kakıyıp der: ne yersin kozumu” diye başlayan şathiyesi meşhurdur. Hakkında birçok şerh yazılmıştır. Bu şathiyenin özellikle “Bir sinek bir kartalı salladı vurdu yere/ Yalan değil gerçektir ben de gördüm tozunu” dizeleri masallardan bildiğimiz zayıfın güçlüye üstün gelmesi unsurunu çağrıştırmaktadır. Keloğlanın devi yenmesi gibi...

Bestami Yazgan'ın özellikle Yunus'un şathiyesindeki bu dizeleri çeşitlendirerek şiirin içinde bir masal dünyası kurmuştur.

“ ...

Güvercine yenildi,
Koskocaman bir kartal,

... ”

⁵ Sayışmacalar vb.

⁶ Boratav. age., s.34.

⁷ Bilkan, Ali Fuat. Masal Estetiği, Timaş, İstanbul, 2001, s.79.

⁸ Bestami Yazgan Yunusça söyleyen bir şairdir. Yunus gibi sehl-i mümteni çizgisinde naif ve derin bir şiir dili vardır. Öyle ki sanal âlemde Bestami Yazgan'ın şiirleri Yunus'un şiirleriyle karışmıştır. Bu, Yazgan'ın gelenekle münasebetinin ne kadar sahic ve sahici olduğunu da belgelemektedir. <http://www.mucize.net/blog/gulu-incitme-gonul-bestami-yazgan.html> gibi pek çok örnek bulunmaktadır. Konuyla ilgili 18 Mart 2012 tarihli röportaj: http://www.zaman.com.tr/newsDetail_getNewsById.action?haberno=1260240&keyfield=79617A67616E

Tilki kaplumbağaya
Kaptırınca pençeyi,
Babayiğit karınca,
Esir aldı serçeyi.
Pehlivan bir çekirge
Er meydanına çıktı,
Yelesinden tutarak
Aslanı yere yıktı.

...

Şiir şöyle bitiyor:

“ ...

Size anlattıklarım,
Bir şiirlik oyundu.”

Şiirin bitişi de masal tekerlemelerinin manidar bitişlerine benzer. “Asıl masalın metninde rastlanacak olanları, çok geride bırakan şaşkıncu hayal oyunları, yalanın perdesi arkasından gerçeği görmeye, tekerleme, bir davet gibidir. Masalcı, yer yer yaptıklarının bir oyun olduğunu açıkça söyler de: “sineğe vurduğum palanı, dinlettim mi sana bu koca yalanı” ... gibi sözler bu maksadı belli ederler.”⁹

Masal ve şiir gerçeğin görünenden ibaret olmadığını hissettirir. İki tür de dili ve içeriğiyle muhayyileyi kullanarak realiteyi aşmanın imkânlarına dair ipuçları verirler.

Bugünün çizgi kahramanları ve video oyunları, çocukları sanal bir âleme çekmektedir. Bu sanallık çocuğun realiteyle olan irtibatını koparabilecek bir mahiyet taşımaktadır. Masallarımızdaki yalanlar ve hayaller ise bir mesel haddinde dururlar. Muhayyilenin oyunları ne kadar mübalağalı olursa olsun oyun ve hayal ya da şaka olarak kalırlar. Bestami Yazgan’ın bu şiirinde, diğerlerinde ve masallarında bu muhayyile terbiyesi ve estetiği vardır.

Şiirler ve masallar arasında organik bir bağ olduğunu belirtmiştik. Şiirde içine girmeye hazırlandığımız masal dünyası, şekil ve ifade bakımından şiir harici değildir. Mesela Masal Denizi kitabının ilk masalı olan Kökünden Utanan Görkemli Çınar’a bakalım. Yazgan, masallarımızdaki secili söyleyiş özelliğini orijinal seciler icat ederek sürdürüyor. Masallarımızda genellikle kalıp söz olan bu secileri yeniliyor: “Bir varmış bir yokmuş. Ormanda ağaç çokmuş. ... özel, ...güzelmiş. ...yaratmış, ...donatmış. ...beslenen ... süslenen...” gibi. Ayrıca masalın mesajını taşıyan cümle sona bırakılmamış, veciz bir ifadeyle masalın içine alınmıştır: “Köksüzlük, en büyük öksüzlüktür.” Bu tutumun, masalı didaktik olmaktan kurtardığı söylenebilir. Yazarın kendisi de bu hususta şöyle düşünmektedir: “Eserlerim okuduğunda gönüllere güzelliklerin, iyiliklerin yansımaları istiyorum. Tabii bunu edebi bir dille yapmak gerekiyor. Mesela çayın içinde şeker vardır ama göremeyiz. Hazmettirerek, yedirerek, sindirerek yapmak lazım bunu. İki kere iki dört eder, diyerek değil.”¹⁰

Çocuğun dinlemekten hoşlandığını, yazar gibi değil de söyler, anlatır gibi dile getiren masalcıların/yazarların çocuk katında daha makbul ve okunur olduğunu söylemiştik. Bestami Yazgan’ın masalları okunduğunda bu seci bolluğunun dinlemeyi

⁹ Boratav, Pertev Naili. Zaman Zaman İçinde, s.33.

¹⁰ <http://www.sanatalemi.net/makale.asp?ID=3665>

kolaylaştırdığı ve daha zevkli hâle getirdiği fark edilecektir.

Bir şair masalcı olarak Bestami Yazgan, masalın mesajını kuvvetlendirmek için tezat sanatından ve alışılmadık bağdaştırma tekniğinden faydalanmıştır, diyebiliriz. Köksüzlük, en büyük öksüzlüktür, ifadesi çocuk için çarpıcı ve akılda kalıcı bir ifadedir. Ayrıca masalın tamamını tek başına hatırlatabilecek bir yoğunluk içermektedir.

Masal girişlerindeki şiirlerde capcanlı imajlarla verilen tabiat unsurları, masalda da canlılıklarını sürdürürler. Kişileştirmelerin bu kadar inandırıcı olması, yazarın bir şair masalcı olarak yaratılmış olana duyarlılıkla nüfuz etmesiyle ilgilidir.

Masalların her biri ahlaki bir değerle ilgili ve bu değerler manzumesi, masallar arasında da bir denge, ahenk oluşturacak şekilde verilmiş. Bülbül Sultan ile Aynalı Tavşan masalında olduğu gibi. İlkinde kıskançlık teması dikkati çekiyorken ikincisinde kibir, kendini beğenmişlik işlenmiştir.

Kökünden Utanan Görkemli Çınar, tarihi çağrıştıran bir semboldür. Bülbül Sultan masalında da kendine yer bulan çınar, Masal Salıncağı kitabında başka bir masalda da karşımıza çıkarak adeta mazmunlaşır.

İkinci kitap: Masal Salıncağı. Timaş Çocuk'un Çağdaş Çocuk Edebiyatı dizisinden. Kitapta bir ana masal ve ona bağlı on bir masal ve ninni var. Yıldız Nine'nin bir türlü uyumayan yaramaz yıldız çocuklara uyusunlar diye söylediği ninni ve anlattığı masallardan oluşuyor Masal Salıncağı.

Bestami Yazgan, tekerlemenin işlevini bu sefer yine geleneksel bir tür olan ninnilere yüklüyor. Çocuklarla birlikte ninnilerdeki şiiri keşfediyor. Kitabın 5 yaş ve üstü için hazırlandığı göz önünde bulundurulursa henüz ninninin ahengini ve kalıp sözlerini unutmamış çocuğun ninniden şiire varabileceği düşünülebilir. Ninni ve masalın çocuğa görelilik açısından ortak bir noktaları vardır. Ninni, çocuğun madden ve manen sağlıklı gelişmesiyle ilgili dua, temenni ve isteklerin ezgiyle dile getirilişidir. Masallar da düş unsurları ve macera perdesi altında verdikleri ahlaki mesajlarla büyüme sürecinin sağlıklı gerçekleşmesi için kullanılırlar. Yazgan'ın ninnilerle masallar arasındaki bu irtibatı pekiştirdiği söylenebilir.

Yazgan'ın bu kitabında da hem secili söyleyişin ağır bastığı masallar hem de mensur şiire yakın, imajların ahengiyle kurulmuş masallar görülmektedir. Özellikle Domatesin Çekirdeği, Düşpapatyası masallarının çift imajlar üzerine kurulduğu görülmektedir: domates şehri, patlıcan şehri, düşpapatyası, düşyıldızı gibi. Düşpapatyası, Yağız Ahmet'le Sarı Buğdaylar masalları, kâinattaki ahenkli hikmeti hissettirmektedir. Tabiat unsurlarının intizam içindeki işleyişiyle insani değerler iç içe verilmiş Yazgan'ın masallarında. Sarı Buğdaylar masalında hem buğdayın toprağın altından ekmek olma macerasına kadar yaşadıklarına şahit olur çocuk hem de buğdayın sabrından ilham alır.

Bestami Yazgan'ın bu iki kitabı, edebi türlerin geleneğine ve diyaloguna vakıf olmanın masallara ve şiire canlılık getireceğini gösteren örneklerdir. Şair masalcı, iki türe olan hâkimiyetinden yeni tatlar ve heyecanlar devşirmiştir çocuklar için.

İnsanlığın çocukluk dili, şiir ve masal, çocuklara insanlığın dilini hatırlatacak bir gizligüç taşımaktadır.

Kaynaklar

Bilkan, Ali Fuat. Masal Estetiği, Timaş, İstanbul, 2001.

Boratav, Pertev Naili. Zaman Zaman İçinde, Adam Yayınları, İstanbul, 1998.

Yazgan, Bestami. Masal Denizi, Erdem Yayınları, İstanbul, 5. Baskı, 2011.

Yazgan, Bestami. Masal Salıncağı, Timaş Çocuk, İstanbul, 2007.

II.Beynelhalk Türk Halkları Uşak Edebiyatı Kongresi, Kafkas Üniversitesi, Bakü, Azerbaycan, 2012.